

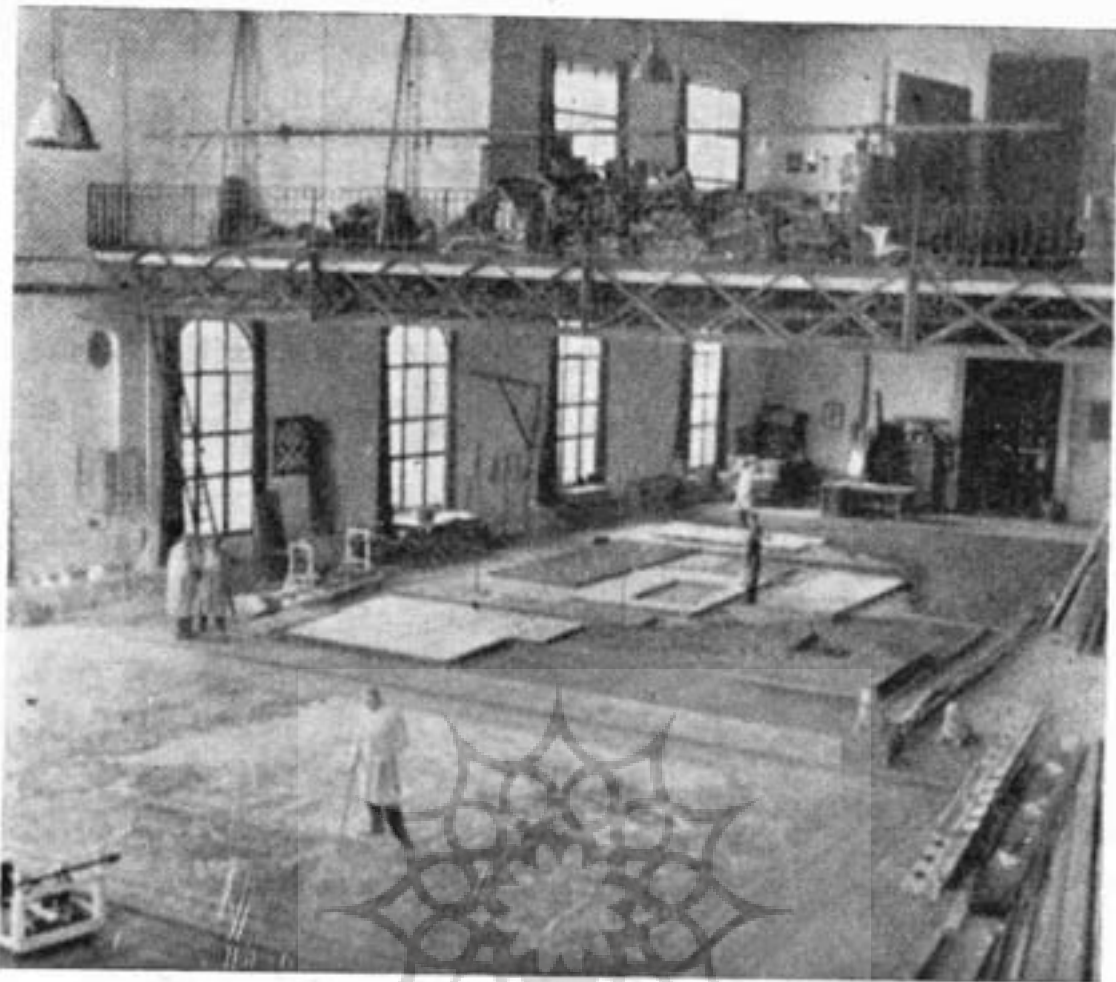
د کوریک اوپرا

درهريك از اوپراهای كوچك و بزرگ جهان علاوه بر تعداد بيشمار هنرمندانی كه همه شب بروی صحنه ظاهر شده و هنرنمایی میکنند ، هنرمندان ديگری نيز هستند كه در پشت صحنه اوپرا برای آماده کردن اثر جهت نمایش زحمت می كشند و انتظار هيچگونه تشویقی هم از جانب تماشاچيان ندارند . اینان بی آنكه در جستجوی نام و در طلب شهرت باشند در اطاق های پشت صحنه اوپرا شبانه روز بكار مشغولند .

تعداد افراد پشت صحنه بمراتب بيش از هنرمندان روی صحنه است و البته این تعداد بستگی به بزرگی و شهرت اوپرا دارد . در میان این افراد ، كار تهیه کنندگان دكورهای اوپرا مهمتر از سایرین است زیرا توجه تماشاچيان بعد از موسیقی و آواز بيش از همه به دكورهای اوپرا معطوف می شود .

قبل از شروع به تهیه دكور لازم ، ابتدا كار گردان (رژيسور) كه مسئول بروی صحنه آوردن اوپراست با «دكوراتور» مشورت می كند و بعد از دادن توضیحاتی درباره سبك و نحوه كار گردانی خود و مطالعاتی كه در این مورد كرده است ، از او میخواهد كه تصویری از آنچه را كه برای دكور اوپرای مزبور در نظر گرفته است ، ترسیم كند .

«دكوراتور» با مراجعه بزمان و تاریخ اوپرا ، صحنه های مزبور را بصورت

کارگاه دکورسازی «بورس تئاتر» وین

رنگی باسیاه قلم تهیه کرده و به کارگردان اوپرا نشان میدهد تا تغییرات لازم را داده و نواقص آنرا مرتفع سازد. طبیعی است که هر «دکوراتور» روش و سبک خاصی دارد. مثلاً بعضی قبل از شروع به کار طرح اصلی اثر را تهیه می کنند و برخی دیگر برای هر یک از صحنه های اوپرا تصاویر مختلفی می سازند و سپس طرح های خود را بایکدیگر مقایسه نموده و از بین آنها یکی را انتخاب می نمایند. «دکوراتور» های دیگری هم هستند که بیشتر به رنگ و نور مورد احتیاج دکور توجه دارند.

«دکوراتور» باید در موقع تهیه تصویر صحنه ها بخوبی از شکل و اندازه صحنه ای که او برای مزبور در آنجا نمایش داده می شود، باخبر باشد و مثلاً وسعت و پهنا و درازای صحنه و ارتفاع و عمق آنرا بداند. باین جهت یک «دکوراتور» خوب باید معمار، نقاش، مجسمه ساز و بخصوص هنرشناس برجسته ای باشد.

پس از پذیرش «تصویر» از طرف «رژیسور» و مدیر اوپرا، «دکوراتور» باید «ماکتی» از روی تصویر مزبور بسازد. این «ماکت» معمولاً از موادی نظیر

مقوا، کاغذ، طلق، تکه‌های تخته و پارچه مخمل یا ابریشم تهیه می‌شود. در مرحله بعد مدیر فنی اوپرا روی «ماکت» مزبور مطالعه می‌کند و اشکالات فنی یا مالی را طی گزارشی با اطلاع مدیر اوپرا می‌رساند و پس از رفع آن «ماکت» را به کارگاه «دکوراسیون» می‌فرستد و مرحله اصلی تهیه دکور اوپرا آغاز می‌گردد. در کلیه اوپراهای جدید محل وسیعی برای دکورسازی در نظر گرفته شده است.

« دکوراتور » لباس

و معمولاً این محل در طبقه زیرین ساختمان اوپرا قرار دارد و وسعت آن به نسبت اهمیت اوپرا یا تئاتر فرق می‌کند. کارگاه دکورسازی از دو قسمت تشکیل یافته است؛ قسمت اول مخصوص رنگ آمیزی دکور است و قسمت دوم به انبار رنگ و ابزار کار دکور سازی تعلق دارد. این دو سالن را غالباً در مجاورت هم می‌سازند تا در انجام امور دکورسازی تسریع شود. وسعت سالن رنگرزی از پهنای صحنه اوپرا بزرگتر است و معمولاً این سالن بوسیله پنجره‌هایی به بیرون باز می‌شود تا حداکثر استفاده از نور و روشنایی خارج بشود.

ژویشگاه کارگاه نقاشی و اسباب‌سازی

در یکسوی سالن رنگرزی چند بالکون ساخته شده است و نقاشان از آنجا همچون یک تماشاچی به دکورها نظاره می‌کنند. در موقع رنگ آمیزی دکورها اروری کف کارگاه قرار می‌دهند و نقاشان با استفاده از تصویری که «دکوراتور» در اختیار آنان نهاده است، با قلم‌های مخصوص و بلندی مناظر و جزئیات دکورها را نقاشی و رنگ آمیزی می‌کنند.

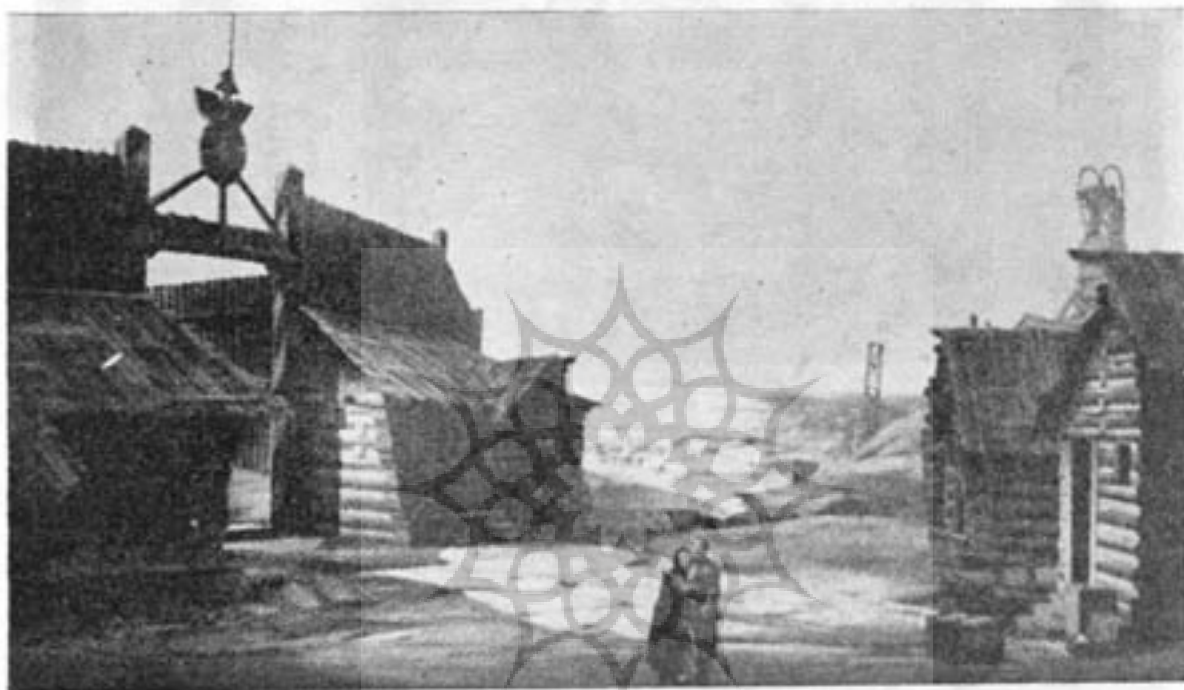
تعداد نقاشان زیاد است و کار آنان تقریباً شبانه‌روزی است؛ معمولاً فعالیت آنها قبل از فصل نمایش اوپرا شروع می‌شود و تا هنگام تعطیل برنامه‌ها همچنان ادامه دارد. در اوپراهای بزرگ از قبیل متروپولیتن و سکالا تعداد نقاشان در حدود پنجاه نفر است ولی در اوپراهای درجه دوم عده آنها بالغ بر بیست نفر می‌شود.

طرحی از اوپرای «پولیوتو» که توسط «نیکلا بتوا» تهیه شده است

کارگاه دکوراسیون هراوپرا بوسیله مدیر کارگاه اداره می شود و مسئولیت آماده شدن دکورها، تعیین ساعات کار و تهیه وسایل و ابزار کار از وظایف اوست. یک «دکوراتور» باید سبک های مختلف دکورسازی را بداند و با تاریخ هنر آشنایی کامل داشته باشد. نقاشانی که با «دکوراتور» در تهیه دکور همکاری می کنند بیشتر از بین هنرجویان و یا فارغ التحصیلان رشته دکورسازی انتخاب می شوند و بکار خود علاقمند و مسلط می باشند. *روشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی* همانطور که گفته شد پس از تهیه «ماکت» و ارسال آن به کارگاه دکورسازی، کارها تقسیم می شود و هر یک در قسمت خاصی تهیه می گردد؛ مثلاً نقاشی مناظر در سالون رنگرزی و تهیه صندلی و میز و نیمکت و در و پنجره مورد احتیاج در کارگاه نجاری انجام می شود. در مجاورت سالون های دکورسازی، کارگاه های کوچکی نیز وجود دارد که زیر نظر مدیر کارگاه اداره می شود. از مهمترین این کارگاه ها، سالون مقوایی را می توان نام برد که از ضروریات یک اوپراست زیرا برای نمایش و اجرای هراتر، اشیاء گران قیمت و شکستنی مورد نیاز است و چون خرید و تهیه اینگونه اشیاء قیمتی مبالغ گزافی را بالغ می شود، از این جهت «دکوراتور» تصویری از این اشیاء را به کارگاه مقوایی می برد و در کارگاه با استفاده از مقوا و کاغذ آنرا تهیه می کنند و رنگ میزنند تا آنجا که بانسخه اصلی کوچکترین اختلافی پیدا نکند. دیگر از این کارگاه های کوچک، سالون کج بری است که در آنجا مجسمه،

ماسک و قالب‌های مورد احتیاج او برار می‌سازند. همچنین در کارگاه دیگری ریش و سبیل و کلاه کیس خوانندگان و اجراکنندگان او برار تهیه می‌شود.
 پس از تهیه دکور، مأمور «آکس‌سوار» او برار کارخود را شروع می‌کند، کار او عبارتست از آرایش داخل صحنه و باین منظور باید تمام لوازم مورد نیاز را از قبیل قالی، پرده، چراغ، شمشیر، ساعت‌های دیواری و غیره - تهیه نماید. این اشیاء باید بازمان واقعه او برار و نوع شخصیت‌ها مطابقت کند و در صورتی که بعضی از لوازم مزبور در انبار او برار موجود نباشد وظیفه «آکس‌سوار» است که آنها را از نو تهیه نموده و جهت او برار جدید آماده سازد.

نمونه‌ای از یک دکور او برار «رم»

انتخاب لباس نیز بعهده «دکوراتور» است و البته رنگ و نوع لباس بازیکنان باید با رنگ دکور هماهنگی داشته باشد. در صورتی که پارچه مورد نیاز در بازار موجود نباشد «دکوراتور» باید پارچه‌های دیگر را رنگ و نقاشی کند و بشکل دلخواه درآورد. پس از تهیه پارچه، آنرا به روزندگان او برار می‌سپارند و آنان لباس‌های هنرپیشگان را تهیه می‌کنند. در آخرین تمرین او برار دکورهای جدید نصب می‌شود و هنرپیشگان با لباس و گریم بروی صحنه می‌آیند. هیئت مدیره او برار برنامه او برار را ملاحظه می‌کنند و انتقاداتی را که از نظر لباس و دکور و غیره دارند به «دکوراتور» و کارگران گوشزد می‌نمایند و بالاخره در نخستین شب نمایش همه چیز بی نقص در صحنه قرار می‌گیرد و او برائی که با آن همه زحمت بروی صحنه آمده دل از عارف و عامی میرباید.

ع. رضائی